

TRIBINA

ČEKAJUĆI KAPITALIZAM:

Uloga krupnog kapitala u demokratizaciji srpskog društva

Tri mita i druge zablude

Fondacija “Fridrih Ebert” i nedeljnik “Vreme” organizovali su tribinu na kojoj su učestvovali biznismeni Milan Beko i Branislav Grujić (predsednik kluba “Privrednik”) i Miša Brkić, urednik “Novog magazina”. Objavljujemo izvode iz razgovora koji je uzburkao javnost

BRANISLAV GRUJIĆ

Elite bez dijaloga

Za naše društvo je reč kapitalizam još uvek teška i teško je varimo i ja zato mnogo češće koristim reč preduzetnik, preduzetništvo nego klasičnu reč kapitalista i kapitalizam. Preduzetnici su ti koji su nezamenljivi i oni su ti koji su pokretači srpskog društva. Da li oni zapošljavaju samo sebe ili zapošljavaju desetine hiljada ljudi, principi su vrlo slični, vrlo ih boli sve to što se dešava u društvu i boli ih na manje-više jednak način; svi su životno zainteresovani da od toga što rade ostane što više i da naprave novostvorenu vrednost iz koje će izdržavati sebe, svoje porodice, a oni koji imaju više zaposlenih i svoje zaposlene i porodice zaposlenih.

Poznajem vrlo dobro najveći broj ljudi iz sveta krupnog kapitala i u suštini svi ljudi koji su preduzetnici i privrednici su u velikoj meri i socijaldemokrate. Mi nemamo klasu kapitalista koji su nastali pre Prvog svetskog rata ili u periodu koji je bio posle Drugog svetskog rata zbog nasleđa kakvo smo imali, tako da moram reći

– u dubini duše svi smo mi socijaldemokrate. I mislim da se previše u društvu pravi razdor između ljudi koji su preduzetnici, koji stvaraju, i ljudi koji su sa neke, uslovno rečeno, druge strane.

Mislim da je Srbija vrlo socijaldemokratski orijentisana i da su njeni preduzetnici i kapitalisti socijaldemokratski orijentisani, tako da tu ne vidim velikih razdora pa da neko može da optuži naše kapitaliste ili naše preduzetnike da su asocijalni ili da nemaju socijalnu odgovornost prema društvu koje vode.

Uloga krupnog kapitala je ista kao uloga bilo kog kapitala, jer kapital je kapital, pa bio mali ili veliki, samo je sa većim kapitalom i odgovornost veća. Njegova uloga u demokratizaciji društva je izuzetno značajna, jer to je segment koji je životno zainteresovan da demokratski procesi maksimalno budu primenjeni u svim aspektima toga društva.

Prekid socijalnog dijaloga je ono što čini Srbiju vrlo specifičnom u ovom trenutku. Ja sam nekoliko puta to rekao – u svim srećnim zemljama u svetu postoji dogovor između elita, dogovor između političke elite, dogovor između intelektualne elite i preduzetničke elite. Bez tog konsenzusa i dogovora tih elita nema

napretka jedne zemlje. Zemlja u kojoj postoji sukob elita sigurno ne ide napred. Ona stagnira i u problemu je.

MIŠA BRKIĆ

Šta ima Merkelova

Mislim da je sadašnja politička elita propustila priliku da iskoristi krizu, globalnu ekonomsku krizu kao svoju veliku šansu. Odmah ću to da objasnim primerom nemačke kancelarke Angele Merkel, koja, kako govore rezultati pokrajinskih izbora u Nemačkoj, gubi sledeće parlamentarne izbore, ali je spasila Nemačku. Dakle, ona je na početku krize pozvala poslodavce i rekla: gospodo, nema otpuštanja; pozvala je sindikate i rekla: gospodo, nema zahteva za povećanjem nadnica; i pozvala državu i rekla: nema skupe i neracionalne države. I Nemci su dve godine stezali kaiš.

Angela Merkel kao žena imala je ono što nema naš premijer. Zato je Nemačka danas tu gde jeste, dakle motor Evropske unije i jedna od zemalja kroz koju je protutnjala kriza. Dakle, nisu ni Brazil, ni Kina, ni Indija, nego zemlja koju je kriza, hajde da ka-

žem, pregazila, ali je prva zemlja koja se digla, u kojoj raste zapošlenost, u kojoj raste proizvodnja i u kojoj raste izvoz.

Dakle, mi smo nešto slično pokušali u Srbiji jednim, ja sam ga nazvao, trojnim paktom političara, sindikata, odnosno radničke klase i kapitalista. I to je na prvi pogled izgledalo dobro, ali mislim da je to unapred bilo osuđeno na neuspeh i osuđeno na propast. I otuda naziv ove teme "Čekajući kapitalizam", a mislim da ćemo se mi načekati ako nastavimo da se na dosadašnji način bavimo politikom.

Dakle, za sve što je u ovoj zemlji bilo loše pre krize, dakle ona naša kriza, za sve ono što je bilo loše u krizi vlast je optužila kapitaliste. Vrlo zanimljivo; retko čujem da sindikati imaju toliko primedbi na poslodavce i na kapitaliste koliko ima vlast. I ta teza da su gazde, kapitalisti krivi za sve veoma se lepo primila u petparačkim medijima koji nemaju glavu i ne umeju da razmišljaju, misleći da će tiraž, gledanost i slušanost steći tako što će svakog dana ispljuvati nekog od tajkuna.

Podsetiću vas samo na jednu socijalno-političku akciju, koja je u ovoj zemlji vođena iz jednog političkog vrha u nekoliko medi-

Rusija i Srbija

Rusija se neverovatnom brzinom preobukla iz jednog klasičnog socijalističkog, komunističkog sistema u kapitalistički sistem. Prihvatili su vrednosti kapitalističkog sistema apsolutno, bespogovorno i sa velikim oduševljenjem. Verovatno im je taj period u kome su živeli u socijalizmu toliko ogadio socijalizam da im je, kad su uskočili u kaput kapitalizma, to izgledalo mnogo bolje nego da se vrate u ono staro.

Rusija je zemlja u kojoj u svakom biznisu gde god se ko njome bavi postoji formalna prednost. Uvek se stvara profit. Sa kim god pričate, uvek svi pričaju o biznisu, o profitu, kako da zarade i kako nešto bolje da naprave. To je ta velika razlika. U Srbiji u poslednje vreme nisam sa nekim pričao o tome kako da se napravi profit. Više pričamo kako da saniramo gubitke ili kako da se dalje opstane u biznisu.

Uključicu samo još jednu stvar. Privatizacija koja je optužena i u Rusiji i u Srbiji uopšte nema nikakve sličnosti iz jednog jedinog razloga – Srbija je provela više od deset godina pod sankcijama pre nego što je načeta privatizacija. Izneta je jedna dobra opaska na jednom od poslednjih foruma kome sam prisustvovao – to je takođe bio primer u Sloveniji – da su u Srbiji novi vlasnici postali vlasnici imovine, a ne vlasnici firmi. Zašto su postali vlasnici imovine? Pa zato što je vlasništvo, znači vrednost firme bila dvostruko manja nego vrednost imovine, jer te firme nisu u stvari ni postojale, to su bile školjke koje su ličile na firme, a nisu bile firme. Sve dobre firme u Srbiji koje su dobro poslovale, privatizovale su se same ili su našle strateške partnere.

Tako, mislim da je optuživanje novog vlasnika za neuspeh privatizacije u velikoj meri nefer i nesagledavanje realne situacije. Država je prodavala ono što ima i prodavala je firme kakve jesu. Da su te firme kao firme vredele, onda se njihova procena

ne bi bazirala na proceni imovine, te firme se ne bi ni privatizovale na taj način i mislim da bi one i da nisu privatizovane imale istu sudbinu kao i da su privatizovane. Tako da je te optužbe privatnog kapitala država naplatila i uzela pare najviše i najbolje što je mogla u tom trenutku. I sad malo nije fer kad se te pare potroše vratiti se na početak i reći: znate kako, ja jesam potrošio te pare, dobio sam te pare, ali nije fer što mi ne date još para, meni bi to trebalo.

Zato mislim da ta naša cela priča o privatizaciji ima potpuno drugačiji kontekst. Privatizacija u Rusiji je, da, bila alokacija resursa koji su bili značajni, veliki i državno bogatstvo se prelilo iz jednog vlasništva u drugi vid vlasništva, pojavili su se veliki oligarsi, to je bilo za vreme Jeljcinove strukture. Danas to ima potpuno druge obrise i to dobija obrise neke vrste državnog kapitalizma. Rusiji ide naruku i to što je u celom svetu sve jači državni kapitalizam, tako da ta njihova intencija da imaju što više uticaja na ta velika bogatstva koja postoje, poklopila su se sa trendom u svetu, tako da nisu danas pod velikim udarom i niko ih ne optužuje da su sad previše uzeli pod kontrolu sva bogatstva u svojoj državi. Zašto? Zato što vidimo da se sve države u svetu praktično bore i uzimaju pod svoju kontrolu velika državna bogatstva.

Kad sam radio u Rusiji morao sam da imam ruskog partnera, kada sam radio u Ukrajini morao sam da imam ukrajinskog partnera, kad sam probao u Poljskoj da radim, odmah su mi pokazali Poljaka sa kim treba da se dogovorim. Znači, nisam imao šanse da radim bez lokalnog čoveka, bilo koji biznis. Samo u Srbiji se smatra kako je u stvari negativno da imaš Srbina partnera i da bi bilo bolje kad se pojavi neko sa prefiksom inostrani kao investitor, da je on mnogo bolji nego domaći investitor.

BRANISLAV GRUJIĆ

Luka i ciljevi

U širem društvenom kontekstu smatram da Savet za borbu protiv korupcije ima ozbiljan društveni značaj, zato što je to jedina državna institucija koja govori o korupciji, reketu i o ulozi države u tom kontekstu. Ako pažljivo pogledate sve njihove izveštaje u poslednjih deset godina, videćete da je reč pre svega o kritici državne administracije, gde ona odatle kreće ka privatnom sektoru. I to ne radi nijedna druga institucija, a reč je o nečemu na šta Evropa, a i naši političari, ukazuju kao na jednu od najozbiljnijih društvenih bolesti sa čim ću se i ja složiti, s tim što ja insistiram na reketu. Reket, a ne korupcija.

U ličnom kontekstu ne mogu da se složim sa Savetom i sa gospođom Vericom Barać zbog toga što smatram da su s jedne strane nestručno opremljeni, a sa druge strane, izabrali su mene i Luku Beograd kao najpopularnije i najjednostavnije mete za postizanje tog jednog direktnog populističkog cilja – podizanje pozornosti na vlastiti rad. Danas je najlakše podići ruku i pokazati prema meni. Čak i kada smenjuju direktorku Antimonopolske komisije, ona kaže; smenjuje me Milan Beko, on je promenio to u Skupštini. I to postane vest, TV emisija, čuda... A onda kad posle tri meseca ista osoba kaže: ne, nije, to je greška, onda to više nije vest.

Dakle, smatram da je izuzetno značajan i društveno koristan rad Saveta za borbu protiv korupcije i njihovo ukazivanje na fenomene korupcije. Ne mogu uvek da se složim sa izborom tema i sadržajem i iznosim svoj lični odnos i distanciranje od određenih kvalifikacija koje tamo nalazim, i zbog toga ću, između ostalog, tražiti zaštitu suda.

MILAN BEKO

ja, a zvala se borba protiv of-šor kompanija i of-šor poslovanja. Nismo mogli da živimo nedelju dana i bilo je samo pitanje dana kad ćemo pohapsiti sve of-šor destinacije na planeti, da bi onda sve prošlo nezapaženo kao i vest da u tome nema ničeg lošeg. Da li je Srbija kao društvo i Srbija kao država i Srbija kao ekonomija od toga imala neke koristi? Mislim da nije i da nikad neće ni imati.

MILAN BEKO

Reket kao moć

Smatram da krupniji kapital u Srbiji prate tri različita mita koja deformišu pravu sliku.

Mit broj jedan – srpskim kapitalistima odgovara zatvorena Srbija. U tako zatvorenoj Srbiji lakše se ostvaruju privatizacija i sekundarna privatizacija i podiže vrednost preduzeća kroz ustanovljavanje gotovo monopolskih položaja, što donosi veći profit ili povećava vrednost samog preduzeća. Taj mit je netačan i mogu da navedem nekoliko dobrih razloga koji će ga demantovati. Prvo, vrednost kapitala privatnih preduzeća porasla je upravo u vremenu kada je Srbija demokratizovana, otvorena i uz prisustvo najvećeg priliva tog kapitala. Dakle, od 2000. godine pa do danas, a najviše je porasla već ako pogledate tu statistiku centralnog registra ili berze kapitalizacije preduzeća u Srbiji, uključujući i privatna preduzeća naravno, upravo u vremenu kada je došlo najviše kapitala, od 2004. do 2006. ili 2007, tako što je samo 2006. došlo šest milijardi. Drugi argument mogu da nađem i u činjenici da kakva god globalizacija ili evropska integracija da

se desila u zemljama koje i nisu imale jake ekonomije, kao što je Portugal ili Grčka, zbog slobodnog protoka kapitala nije se desilo da se promenila struktura vlasništva ili značaj vlasništva u tim zemljama. Grci u Grčkoj su i dalje najznačajniji privrednici, u Portugalu – Portugalci. Neće to ni u Srbiji drukčije ići i u tom kontekstu privrednici se uopšte ne boje prisustva stranog kapitala, već sasvim suprotno. Treći razlog što smatram da ovaj mit nije tačan tiče se pravnog položaja srpskih preduzeća. Naime, Srbija često poteže za nečim što se zove suverenitet u uređenju svojih odnosa sa privrednicima u Srbiji. Suverenitet u suštini označava monopol sile na vlastitoj teritoriji i u odnosima prema nama prečesto se ti odnosi rešavaju upravo primenjujući taj monopol. Imam konkretan primer Luke Beograd. Ono što slučaj Luke čini posebno teškim jeste da politička volja, kako to naziva jedan ministar srpske vlade, stoji na suprotnoj strani od zakona koji brani interese privatnih vlasnika Luke Beograd. Kad bi ta politička volja bila na istoj strani gde je i zakon, slučaj Luke bi bio rešen u roku od par meseci. A ovako, posle pet presuda u korist Luke Beograd jer je zakon na našoj strani, ta stvar i dalje privlači kontroverze.

I poslednje što bih mogao da kažem u okviru te tačke jeste ličnu sigurnost privatnika u Srbiji. Ona je takođe kompromitovana. Naime, bez obzira na to što naš Ustav nudi garanciju demokratskih sloboda, to u praksi nije tako. U praksi imamo jedan bosforski odnos vlasti, odnos pre Ataturka, gde država javno preko svojih funkcionera otvoreno govori o hapšenjima, gde republički tužilac kaže – mesec maj i jun biće meseci hapšenja. A onda i nagoveštava o kojim hapšenjima će biti reč.

Dakle, u jednoj tako tabloidiziranoj javnosti stvara se utisak potpunog pritiska. Srpski privrednici očekuju da tek u jednom demokratizovanom društvu, gde zakoni ne brane državu, kao što je to slučaj u totalitarnim režimima, zakoni daju prava građanima i brane prava građana kao što je to u demokratskom društvu. Dakle, to će svoje puno značenje i primenu naći tek u demokratskom društvu. Utoliko smo svi mi i više nego zainteresovani da se što pre upali svetlo u Srbiji i da mi budemo lišeni te vrste pritiska države.

Mit broj dva – srpski privrednici ostvaruju značajne privilegije korupcijom u zatvorenom društvu i utoliko im stvarna demokratizacija i evropeizacija ne odgovaraju. Taj mit je takođe netačan. Naime, ceo problem već potiče od samog terminološkog određenja. Ja slobodno mogu da tvrdim i smatram da se Srbija u pogle-

Srbija i Hrvatska

Kad je u pitanju korupcija, postoji jedno zanimljivo poređenje. I Srbija i Hrvatska su zemlje koje teže Evropskoj uniji. Hrvatska je prošle nedelje i zvanično, hajde da kažemo, primljena u članstvo; Srbija se trudi i grči da ispuni sve one pretpristupne uslove da bi mogla da dobije kandidaturu. I jedno od poglavlja jeste borba protiv korupcije. U Srbiji se ispunjavanje evropskog standarda borbe protiv korupcije, odnosno smanjenje korupcije, vodi tako što država misli da su biznismeni ti koje treba saseći da bi borba sa korupcijom bila uspešnija i da bi Evropskoj uniji mogao da se isporuči rezultat. Šta se dogodilo u Hrvatskoj? Uhapšen je premijer. Dakle, hrvatski put u Evropsku uniju, ispunjavanje jednog od standarda, odnosno uslova borbe protiv korupcije zašao je u sferu političke i državne administracije. Podsetiću vas da je prvo vicepremijer zadužen za privredu završio u zatvoru, a odmah iza njega i bivši premijer. I sada se čitava politička struktura i državna struktura Hrvatske trese da dokaže Evropskoj uniji da je odlaskom vicepremijera i premijera Hrvatska očišćena od korupcije, što naravno nije tačno i to će se dokazivati. Ako se vlast u Srbiji bude zavaravala da će svoj put u Uniju trasirati i dobiti ulaznicu tako što je odsekla ekonomske glavešine, mislim da se grdno vara, da će račun za naplatu iz Brisela u Beograd stići kao što je stigao i u Hrvatsku. Jer, ključ korupcije u Srbiji nije u odnosima u privrednoj sferi, što je Evropska komisija i rekla, nego u jednom sistemskom propisu koji se zove Zakon o finansiranju političkih partija. I jedan od zahteva koji je šef Evropske komisije Barozo doneo u Beograd kada je bio tu pre mesec dana, mislim da je to bio drugi zahtev, bilo je dosta priče o korupciji, vreme je da Srbija donese novi zakon o političkim strankama i tako zapravo započne pravu borbu protiv korupcije.

Dakle, ako govorimo o odnosu krupnog kapitala, a meni se taj izraz krupni kapital ne sviđa zato što je kapital – kapital, nema veze da li je mali ili je veliki, dakle interes krupnog kapitala jeste da se društvo demokratizuje, kao što je u Hrvatskoj pre deset meseci poslednji zahtev bio i poslovne zajednice da se reformišu pravosudni sistem, kao poslednja prilika za priliv stranih investicija i za dolazak novih investitora.

MIŠA BRKIĆ

du korupcije ne razlikuje bitno od jednog broja zemalja Evropske unije – Grčke, Portugala, Italije, Španije... Ono po čemu se Srbija razlikuje od tih zemalja jeste jedna krupna, ozbiljna i za društvo krajnje opasna pojava, a to je reket. Reket i korupcija idu različitim smerovima, iako će iznositi novca koji su uključeni biti manje-više isti. Korupcija pripada društvima slabe političke oligarhije – Jeljcinova Rusija. Tamo gde su krupni oligarsi vlasnici velikog kapitala, značajne sume novca plaćaju slabu državnu upravu da bi stekli određene privilegije. Današnja Rusija, Putinova Rusija, je drugačija. Takva je danas i Srbija. Politička oligarhija je zauzela, feudalizovala sve krupne nacionalne resurse. Reket se kreće

Evropa kao marketing

Prezentacija ulaska u Evropu je isključivo u funkciji izborne kampanje, kao marketinški atribut. Svelo se sve na datume – kad ćemo na belu šengensku listu, kad ćemo dobiti status kandidata, kad ćemo dobiti datum za početak pregovora, kad ćemo ući u Evropsku uniju. Kao da je sadržaj tog pojma ulazak u Evropsku uniju isključivo orijentisan prema datumima.

Ulazak u Evropsku uniju podrazumeva dva krupna korpusa. Jedan – harmonizaciju propisa i demokratizaciju propisa; dva – podizanje ekonomske konkurentne sposobnosti. Evropska unija je ekonomska zajednica. Ona nije nacionalni *melting pot*, tamo gde će se izgubiti nacionalni identiteti. Njima to ne pada na pamet. Okupili su se zato što ne mogu da izdrže prisutnost konkurencije mnogo jačih zemalja, recimo Kine, koja izvozi hiljadu i po milijardi dolara prošle godine. Amerika – hiljadu i dvesta milijardi izvoza. Nemačka – hiljadu i trista milijardi.

Dakle, u sudaru velikih ekonomskih korpusa, Evropska unija, manje zemlje, smatraju da moraju da se udruže da bi bili konkurentni. Kod nas percepcija i razumevanje društvenog procesa demokratizacije i ulaska u Evropu svelo se na datume. A znate šta predstavlja pravu meru naše sposobnosti da uđemo u Evropu? Ma ni Telekom više ne može da se proda zamumljeno. Neuspeh u prodaji Telekoma bio je zato što nije bilo sve jasno gde će pare, kako se prodaje, taj ceo proces nije bio dovoljno transparentan. Ličio je na podmazivanje budućih potreba za izbornu kampanju i narod ga nije ocenio kao svoj široki interes.

Mi ovde često govorimo i kažemo – nepravедno smo izostali iz tog integrativnog procesa. Zamislite, setite se, kažu Rumuni i Bugari – to je najčešća stvar koju čujem i čitam – Rumuni i Bugari zamislite ušli, a mi nismo. Gde smo mi u odnosu na Rumune i Bugare?

Mi ni po jednom ekonomskom pokazatelju nismo konkurentni da opstanemo u sudaru sa Evropom. Nalazimo se ispred ogromne brane sa vodom koju lomimo i kažemo – mi idemo gore. Mi ćemo biti poplavljeni i nestaćemo. I to je dovelo do toga da vam je danas bolje biti Hrvat nego Srbin u Makedoniji, bolje biti Hrvat nego Srbin na Kosovu sa stanovišta posla, bolje biti Hrvat nego Srbin u Crnoj Gori. A da vidite kakvi su ekonomski pokazatelji, koliko su nam te zemlje značajne. Mi izvozimo najviše u Italiju. To je 840 miliona evra. To je prva zemlja po veličini, a 822 izvozimo u Bosnu i Hercegovinu. A onda ide posle toga Nemačka, gde izvozimo 760, pa potom Crna Gora – 609. U Crnu Goru izvozimo pedeset odsto više nego u Rusiju sa kojom imamo ugovor o specijalnom tretmanu. To vam je Srbija danas.

MILAN BEKO

► **U svim srećnim zemljama u svetu postoji dogovor između elita, dogovor između političke elite, dogovor između intelektualne elite i preduzetničke elite**

odozgo prema dole i utoliko je opasnija društvena pojava. Danas su svi izloženi plaćanju određene obaveze, odnosno reketa na svim društvenim nivoima – odlazak kod lekara, odlazak u katarstar, odlazak u opštinu, prema javnim preduzećima i do viših nivoa državne uprave. Politika je postala u poremećenom društvu i društvu sa oskudnim resursima ključni, najvitalniji i najznačajniji finansijski resurs. A politička oligarhija se ne ustručava da taj resurs potpuno monopolizuje i da time konačno i upravlja.

Treći mit – nameće se shvatanje da su srpski privrednici prezaduženi, neefikasni u upravljanju, te privatizacija, kako se često čuje, nije uspela u Srbiji, tako da nam evropska integracija ne odgovara. Voleo bih i da mi neko dokaže da je državna uprava u preduzećima uspešna. A recite mi, molim vas, je li Mišković pro-

dao Maksi za dva i po puta veću cenu nego što je država prodala Naftnu industriju Srbije, sve zajedno upakovano u monopol koji do danas traje zajedno sa naftnim nalazištima i zajedno sa zgradama. A onda smo morali da platimo kompenzaciju zbog lažno prikazanih finansijskih izveštaja koji su prikazivali visok dobitak, a u stvari je bio ozbiljan gubitak, tako da se Rusima NIS isplatio za godinu i po dana u kupoprodajnoj ceni. Ja bih u nekoj drugoj zemlji više voleo da imam njihov naftni monopol nego piljare koje imaju konkurenciju.

A zatim primer Drakulića, koji protestuje i kaže – meni radnici u mom Sevojnu imaju upola manje plate nego što imaju radnici u Boru a rade sa sto posto kapaciteta. I to nas dovodi do zaključka – a zašto je onda u javnom mnjenju široko prihvaćena ideja da privatizacija u Srbiji nije uspela. Zbog toga što država brani resurs državnih preduzeća, javnog komunalnog sektora i neprivatizovanih preduzeća tako što budžetske pare koje prikuplja od privatnih preduzeća nenamenski troši tamo i podržava u suštini svoje partijsko prisustvo u tim preduzećima.

Češka elektroprivreda (ČEEZ) ove godine isplatiće svojim akcionarima i državi 1,1 milijardu evra od ukupno 1,4 milijarde evra koje je napravila. Naš EPS je završio godinu sa 35 miliona evra dobiti. Česima ČEEZ napravi sa svojom profesionalizovanom upravom jedan srpski Telekom godišnje. U tom kontekstu, tamo gde država u suštini partijski privatizuje dobitke i novčane tokove javnih preduzeća, a socijalizuje uvek gubitke, privatni sektor

Reši ovu osmosmerku dok ti se učitava veb-stranica!

SPOR, DOSADNO, UČITAVANJE, OGRANIČEN, INTERNET, SIGNAL

Točkovi i ljudi

Živimo u sistemu koji je nezavršen, živimo u sistemu koji me podseća na kola kojima ste skinuli točkove, pa ih samo gurate po asfaltu, a ona teško idu. Čim nešto teško ide, tu se pojavljuje i korupcija ili reket, kako god da ga nazovete, a država namerno neće da stavi točkove i da ih napumpa, jer tog trenutka se uloga države smanjuje i kola će krenuti da se kotrljaju sama od sebe i neće biti potrebe ili će biti mnogo manja potreba za bilo kakvim dodatnim podmazivanjem, da bi se kola kretala. Kola se u tom trenutku kreću sama od sebe.

BRANISLAV GRUJIĆ

Država koja je ušla u ekstremni populizam kao oblik svog političkog marketinškog delovanja, vodi računa samo kako realnost izgleda prelomljena kroz naslovne strane, pa kad vi napadnete poreski

zakon tri dana uzastopno na naslovnim stranama, onda bi odustali. Odustali bi i od Evropske unije, dakle ako bi bilo tri dana uzastopno u izbornoj kampanji. A ne vidim da je neko stao, jer se taj sistem vrednosti malo poremetio, ne vidim da je neko stao i rekao – šta treba mi kao elita, vi novinari i mi da uradimo da bismo konačno počeli da menjamo stvari. Ne vidim da je neko stao i rekao – čekajte, ako je pet puta Luka dobila na sudu, pa zar nije bolje da imamo da gradimo i da se tamo nešto dešava nego da se ne dešava ništa. I da vas pitam nešto – a šta bi bilo kad bi država preuzela Luku? Postala bi uspešna? Gradila bi se? Investicioni projekat bi možda zaživeo? Pa čekajte, pogledajte Beograd. Gde su dizalice iznad Beograda? Evo ministar Dulić – činjenica je da je i on postao ono što i mi – investitor, što ne bi trebalo da bude – odjedanput ima probleme, brojne probleme. Nema kupaca, Narodna banka mu je uletela u prostor i smanjila ga. A šta je s nama?

MILAN BEKO

će uvek biti pokazan kao odgovoran i kriv jer, pobogu, privatizacija u Srbiji nije uspela.

Dakle, smatram da Srbija robuje brojnim mitovima, da je totalni i ekstremni populizam oblik političkog delovanja, marketinškog delovanja stranaka koje formiraju vladu i dovodi do totalne konfrontacije jedne prirodne alijanse koja bi trebalo da postoji između države i vlasnika kapitala u državi. I onda se ne bi dešavalo da jedan ministar republičke vlade u emisiji u kojoj sam i lično

učestvovao kaže: ja branim interese državnog kapitala. Ministre, nije niko od vas zadužen da brani interese državnog kapitala. Za to postoji pravobranilaštvo. Ono brani interese državnog kapitala. Vlada je zadužena jedino da pravi ekonomsko-pravni okvir koji će poslužiti kao siguran prostor za podizanje ekonomskih investicija, gde će se potpuno ravnopravno tretirati svi vlasnički oblici, kao što je Ustav konačno doneo kao najznačajniju tekovinu demokratske revolucije.

PRIREĐIO: D. ŽARKOVIĆ

Ili izaberi najbrži Internet za samo 790 din mesečno!

Maksimalna brzina prenosa podataka zavisi od odabranog USB uređaja i tarife prilikom sklapanja ugovora.

Neograničen Internet 1
790 din mesečno

Druga priča **vip**

060 1234 www.vipmobile.rs